

Лазорчин Володимир
аспірант

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Глобалізація економічних процесів, зростання конкуренції між виробниками, збільшення впливу високотехнологічних компаній обумовили широке визнання стратегічного мислення як єдиного правильного підходу до управління підприємством в умовах ринку, і на сьогоднішній день стратегія стає невід'ємною частиною управління бізнесом практично у всіх країнах з ринковою економікою.

Основним завданням підприємства в сучасних економічних умовах є вирішення завдань інноваційного розвитку. Практика показує, що проблеми, які існують в економіці сьогодні, не можуть бути вирішені без формування механізму з урахуванням принципів стратегічного управління, що забезпечують інноваційний розвиток підприємства [1, с. 77].

У зв'язку з цим переглядаються основні цілі та завдання стратегічного управління незалежно від масштабу і сфери функціонування підприємств. В першу чергу, змінюється оцінка діяльності підприємств, зокрема промислових, які суттєво впливають на економічну і соціальну сфери. З цього випливає, що підприємства мають вміти швидко пристосовуватися до змін в ринковій економіці та, відповідно, уточнювати і вдосконалювати мету та завдання стратегії сталого розвитку підприємства.

На нашу думку, стратегія підприємства в умовах швидкісних змін зовнішнього середовища на сьогоднішній день розглядається як результат, а також як сукупність взаємозалежних рішень, що визначають пріоритетні напрямки використання ресурсів, зусиль підприємства для реалізації його місії, забезпечення довгострокових конкурентних переваг на цільових ринках, а також як засіб реалізації інтересів підприємства.

Для розробки ефективної стратегії господарювання підприємства необхідно враховувати зовнішні фактори (наприклад, наявність стратегічно важливої інформації про зовнішнє оточення, знання кон'юнктури ринку, конкурентних переваг інших фірм, ефективності маркетингових заходів тощо) та внутрішні фактори (наявності відповідних знань, умінь та навичок у персоналу підприємства, професіоналізм топ-менеджерів компанії, прогнозування змін тощо).

При виборі найбільш прийняттого виду стратегії підприємства слід враховувати наступні фактори [3, с. 122]:

- вплив факторів зовнішнього оточення на підприємство;
- сильні і слабкі сторони підприємства;
- стадія життєвого циклу підприємства;
- напрямки діяльності;
- базова концепція досягнення конкурентних переваг і галузева позиція.

Розробку стратегії підприємства слід проводити, базуючись на таких принципах [2, с. 113]:

1. Орієнтація на довгострокові глобальні цілі підприємства як господарюючого суб'єкта та економічні інтереси його власників.

2. Багатоваріантність можливих напрямків розвитку, що зумовлюється динамічністю зовнішнього оточення підприємства.

3. Безперервність розробки стратегії, постійна адаптація до виникаючих змін як у зовнішньому, так і у внутрішньому оточенні підприємства.

Вважаємо за доцільне в якості основи розробки стратегії розвитку підприємства базуватися на проведенні функціональної діагностики, що дозволяє більш детально і, відповідно, точно визначити спрямованість розробки стратегій окремих функціональних підрозділів, що, в кінцевому підсумку, дозволить більш об'єктивно підійти до формування комплексної стратегії розвитку підприємства.

У зв'язку з цим функціональна діагностика, на нашу думку, – це ретроспективне (на основі минулої діяльності), оперативне (поточний стан) та перспективне (прогноз розвитку) комплексне дослідження господарської діяльності підприємства на предмет розробки його господарської політики (стратегії розвитку). При цьому в якості мети функціональної діагностики ми виділяємо виявлення найбільш важливих проблем і пріоритетів ведення господарської діяльності та розробку програм короткострокових і довгострокових заходів, які дозволять поліпшити фінансові показники діяльності підприємства.

До особливості проведення функціональної діагностики можна віднести її послідовність. Тут, на наш погляд, необхідно виділяти наступні етапи. Це визначення місії тієї чи іншої функції підприємства, аналіз результатів, оцінка політики і стратегії, вивчення методів управління і контролю, а також поточної діяльності.

Тому результатом комплексної функціональної діагностики діяльності підприємства має бути розробка заходів з розвитку системи управління і фінансового оздоровлення компанії, збільшення рентабельності виробництва, а також щодо підвищення реальної керованості компанії та її ринкової привабливості. Останнє положення дуже важливе, оскільки воно показує комерційну цінність функціональної діагностики, її прямий зв'язок із підвищенням фінансових результатів фірми. Функціональна діагностика може проводитися як силами планово-аналітичних служб самої компанії, так і з залученням сторонніх консультантів, що, як правило, гарантує більшу ступінь об'єктивності результатів в силу незалежності аналітиків.

Відповідно на першому етапі дослідження повинна фіксуватися загальна динаміка розвитку системи (для підприємства це динаміка фінансових результатів, валюти балансу, величини власного капіталу). На другому етапі доцільно проводити аналіз (розчленування об'єкта дослідження на складові та докладне вивчення цих частин), а на третьому етапі – синтез (вивчення внутрішнього функціонального зв'язку цих частин).

Для підприємства третій етап дослідження – це синтез виявлених цілей розвитку за окремими аспектами господарської діяльності для розробки інтегральної збалансованої стратегії підприємства. Ігнорування третього етапу може призвести в глухий кут, тому що висновки, які випливають з результатів аналізу, часто не стикаються між собою, а тому необхідно знайти між ними розумний баланс.

Реалізація подібного підходу, заснованого на аналізі та подальшому синтезі, дозволяє адекватно оцінити ситуацію, систему управління і фінансове становище компанії, а також розробити пропозиції, що забезпечують максимальний ріст її фінансових результатів.

Ми вважаємо, що реалізація запропонованих заходів дозволить не тільки підвищити обґрунтованість розробки та реалізації стратегії розвитку підприємства, але і забезпечити ефективність його функціонування в довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Бутов А. М. Сучасні тенденції розвитку системи управління інноваційною діяльністю підприємства. Економічний аналіз. 2011. Вип. 9. Ч. 2. С. 77-80.
2. Люльов О. В. Теоретичні основи формування механізму визначення пріоритетності та узгодженості цілей на підприємстві. Механізм регулювання економіки. 2009. №4. Т. 1. С. 110-121.
3. Олійник Л. В., Кузнецова А. П. Методологічні засади формування стратегії розвитку підприємства. Економіка і організація управління. 2018. № 3 (31). С. 118-126.